

ابزارهای دیجیتالی راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی
در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۱- انواع سیستم‌های رایج در بیمه‌های کشاورزی

۱-۱ خصوصی

- مزایا: ارائه بهترین محصولات بیمه‌ای ممکن، انعطاف در مفاد قراردادها، دسترسی به شرایط گوناگون بیمه‌نامه با توجه به شرایط زمین‌های کشاورزی
- معایب: عدم حمایت دولت، عدم تمایل به پوشش ریسک‌های با ضریب خسارت بالا، پوشش برخی ریسک‌های خاص در شرایط خاص، وابستگی عملکرد سیستم به تعداد بیمه‌گذاران

۱-۲ دولتی

- مزایا: جبران خسارات توسط دولت و پایین بودن احتمال ورشکستگی شرکت‌های دولتی
- معایب: عدم انعطاف‌پذیری محصولات ارائه شده، عدم پذیرش بیمه‌های اجباری توسط کشاورزان خرد، وابستگی حق بیمه‌ها به شرایط اقتصادی مناطق و احتمال وقوع خسارت در مناطق مختلف

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.t.me/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۱-۳ خصوصی-دولتی

• مزایا: همکاری شرکت‌های بیمه خصوصی با سازمان‌های دولتی مربوطه، حمایت دولت از شرکت‌های بیمه و کشاورزان، پذیرش ریسک‌های بزرگ‌تر توسط شرکت‌های بیمه، بهینه شدن مدیریت ریسک کشاورزان و اختصاص یارانه به حق بیمه‌ها، اندازه‌گیری اطلاعات در مدیریت ریسک توسط دولت.

● موفق‌ترین سیستم‌های بیمه‌های کشاورزی حاصل مشارکت بخش دولتی و خصوصی هستند، از جمله سیستم بیمه‌های کشاورزی کشور اسپانیا که حتی در شرایط بحران اقتصادی بسیار موفق بوده و بسیاری از کشورها از جمله ترکیه از این سیستم الگو برداری کرده‌اند.

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.telegram.com/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

۲

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۲- عوامل فعال در تأمین بیمه کشاورزی

۲-۱ بیمه کشاورزی خصوصی (انتفاعی): پوشش خسارات مربوط به

کسب و کار مزارع براساس «سودآوری».

۲-۲ بیمه کشاورزی غیر انتفاعی: تأمین بیمه هدفمند برای مردم فقیر

توسط سازمان‌های غیر انتفاعی.

۲-۳ بیمه‌های کشاورزی عمومی (دولتی): رفع نیازهای بیمه‌ای خرده‌مالکان و

پرکردن شکاف ایجاد شده توسط بخش خصوصی.

● برای کاهش هزینه‌ها و بهبود کارایی، مشارکت بخش خصوصی

و دولتی که کارایی بخش خصوصی را با تأمین مالی بخش دولتی

ترکیب می‌کند سودمند خواهد بود.

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.t.me/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۳- دلایل حمایت دولت‌ها از بیمه‌های کشاورزی

۳-۱ وجود ریسک سیستماتیک (تاثیر همزمان ریسک بر تعداد زیادی از

واحدهای اقتصادی)

۳-۲ اطلاعات نامتقارن ناشی از انتخاب نامساعد و مخاطرات اخلاقی

۳-۳ تمایل دولت به برنامه‌های کمک بعد از وقوع حوادث فاجعه‌آمیز

۳-۴ دسترسی محدود به بیمه اتکایی بین‌المللی در کشورهای در حال توسعه

۳-۵ کمبود زیرساخت‌های بیمه کشاورزی

۳-۶ آگاهی پایین کشاورزان از ریسک و بیمه‌های بازرگانی

۳-۷ فقدان فرهنگ بیمه و تقاضای پایین برای بیمه کشاورزی

۳-۸ موانع مقرراتی و عدم توسعه چارچوب‌های نظارتی بر بازار بیمه

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.telegram.com/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۴- شیوه‌های اجرایی در بیمه محصولات کشاورزی

۴-۱ بیمه محصولات کشاورزی اجباری: مشارکت اجباری کشاورزان و

بیمه‌گذاران در خرید بیمه مطابق دستورالعمل‌های دولت، هزینه مدیریت و اداری پایین، کاهش احتمال انتخاب نامساعد، پوشش همگانی، نارضایتی کشاورزانی که کمتر در معرض ریسک هستند و تعرفه بالا نسبت به بیمه اختیاری.

۴-۲ بیمه محصولات کشاورزی اختیاری: مشارکت داوطلبانه کشاورزان

در بیمه، عدم اجبار برای بیمه‌گران نسبت به بیمه کردن کشاورزانی که مدیریت ضعیف و کارایی پایین دارند، بالا بودن تعداد کشاورزان متقاضی بیمه اختیاری در مناطقی که بیشتر در معرض خطر هستند.

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.t.me/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتالی راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۵- انواع بیمه محصولات کشاورزی

۵-۱ بیمه تک‌خطر: پوشش یک ریسک واحد (مثلاً تگرگ)

۵-۲ بیمه چندخطر: پوشش همزمان چند ریسک

۵-۳ بیمه مبتنی بر شاخص: شاخص‌های معینی که با درآمد کشاورز ارتباط

دارند بیمه می‌شوند از جمله میزان بارندگی

۵-۴ بیمه عملکرد: بر مبنای متوسط عملکرد منطقه یا سابقه عملکرد فردی

کشاورز

۵-۵ بیمه قیمت: جبران کاهش قیمت محصول در زمان برداشت

۵-۶ بیمه درآمد: پوشش تغییرات نامطلوب در درآمد کشاورزان در اثر تغییر

بازار و سطوح تولید

۵-۷ بیمه درآمد خالص: پوشش همزمان ریسک قیمت، عملکرد محصول و

هزینه‌های تولید

۵-۸ بیمه نهاد: پوشش زیان‌های تأثیرگذار بر نهاده‌های تولید که عایدی یا

رفاه کشاورزان را کاهش می‌دهد

۵-۹ بیمه محصول: تسهیم ریسک فعالیت‌های تولیدی بین بیمه‌گر و بیمه‌گذار

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://t.me/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۶- روش‌های مدیریت ریسک در کشاورزی

۶-۱ کاهش ریسک: جلوگیری یا به حداقل رساندن خسارات بالقوه قبل از وقوع یک ریسک.

۶-۲ انتقال یا اشتراک ریسک: استفاده از بیمه به عنوان اولین ابزار انتقال ریسک.

۶-۳ مقابله با ریسک: اقدامات مقابله با خطر توسط کشاورزان خرده‌پا بعد از وقوع ریسک.

۶-۴ ذخایر ریسک: به‌کارگیری پس‌اندازها به عنوان اولین ابزار مورد استفاده توسط کشاورزان خرده‌پا برای ایجاد دارایی.

۷- مزایای استفاده از ابزارهای دیجیتالی در بیمه کشاورزی

ابزارهای دیجیتال ثبات، رشد و پایداری زنجیره ارزش، سهولت جذب مشتری، کاهش هزینه‌های تراکنش، بهبود کارایی فرایند بیمه و افزایش انعطاف‌پذیری خانوار در پاسخ به شوک‌های بیرونی را به همراه خواهد داشت. استفاده از موبایل بانک برای کاهش هزینه جمع‌آوری حق بیمه و پرداخت خسارت نمونه‌هایی از کاربرد فناوری‌های نوین در بیمه کشاورزی است.

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.t.me/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

ابزارهای دیجیتال راهکاری برای پوشش ریسک‌های کشاورزی

برگرفته از طرح پژوهشی "ریسک‌های بیمه‌پذیر بازرگانی در بخش کشاورزی"

دکتر مهناز منطقی‌پور (مسئول میز داده‌کاوی پژوهشکده بیمه)

۸- گام‌های مورد نیاز جهت به کار گیری ابزارهای دیجیتال و طراحی محصولات بیمه کشاورزی

۸-۱ ارزیابی ریسک‌های کشاورزی در یک زنجیره ارزش: این ریسک‌ها عامل اصلی عدم امنیت غذایی است که عدم مدیریت و کاهش آن‌ها جمعیت روستایی را به سمت فقر سوق می‌دهد.

۸-۲ ارزیابی ابزارهای موجود در مدیریت ریسک

۸-۳ ارزیابی بازارهای موجود بیمه: بررسی وجود موانع خاص برای دسترسی به بیمه و نیاز به مداخلات خارجی مسئولین و شرکای اجرایی.

۸-۴ ارزیابی امکان‌پذیری بیمه‌کشاورزی دیجیتالی: شناسایی فرصت‌های کلیدی در بازار بیمه کشاورزی و محدودیت‌هایی که با استفاده از ابزارهای دیجیتالی رفع خواهند شد.

۸-۵ ارزیابی محیط سیاسی، قانونی و نظارتی برای ارائه بیمه کشاورزی

دیجیتال

۸-۶ ارزیابی و شناسایی مداخلات: توجه به درجه تاثیر مداخلات بر جامعه هدف، تاثیر بر اجرای سایر مداخلات، منابع و ظرفیت‌های در دسترس و هزینه مداخلات در مقایسه با سودآوری آن برای جامعه.

www.irc.ac.ir

 [irc.ac.ir](https://www.instagram.com/irc.ac.ir) [irc_ac_ir](https://www.telegram.com/irc_ac_ir)

0922-0023765

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

